

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för svenska språket
Konstruktionsgrammatiska småstudier 2006

Konstruktionsgrammatisk beskrivning av en negationsdubbleringskonstruktion. Typen *Inget sju-sovande där inte*

Kristian Blensenius

1. Inledning

Annex¹, enkelt uttryckt led som står utanför den inre satsen², är av olika typer: vissa saknar korrespondens med den inre satsen (t.ex. *förresten, köp lite bröd också*), vissa är pronomen med syftning på ett korrelat i den inre satsen (t.ex. *Lisa är bra skum, hon*) och vissa är korrelat till ett pronomen i den inre satsen (t.ex. *hon är bra skum, Lisa*).

Ytterligare en typ av annex utgör finala dubbleringar av adverbiala led, vanligen negationen *inte*.³ Korpussökningar har givit tre huvudtyper av konstruktioner med finaldubblat *inte*.

En av de tre huvudtyperna av konstruktion med finaldubbling av *inte* som jag har funnit är den – på fras- och ordnivå – strukturellt vildvuxna ”huvudsats med negation + *inte*”. Villkoret för denna konstruktion är i huvudsak att den inre (i detta fall satsformade) satsen skall innehålla *inte*, *ingen* eller *ingenting* (se även SAG 4:451). Tre exempel på hur den inre satsen i denna konstruktion kan se ut ges nedan.

- (1) a. Men inte hade jag tid att bekymra mig om det, inte ... (Parole)
- b. Ingen ska tro att jag är någonting, inte, annat än ett staffage. (Parole)
- c. Man får inga fruntimmer när man ser ut så här, inte. (Parole)

¹ Termen *annex* med tillhörande begrepp är hämtad ur SAG. Andra benämningar är t.ex. *fritt meningsled* (Thorell 1973).

² Jag använder för enkelhets skull SAG:s term *inre sats* även för icke satsformade led.

³ Andra adverb som kan finaldubblas är exempelvis *då* (t.ex. *då sticker jag då*), *ju* (t.ex. *alla andra gör ju också så ju*) och *kanske* (t.ex. *kanske det kanske*).

Den andra typen av *inte*-dubbleringskonstruktion är rätt fixerad. Konstruktionen är ”*inte X inte*”, där X vanligen är en NP eller en AdvP, t.ex. *inte den inte* eller *inte därinne inte* (Parole).

Den tredje konstruktionen kan illustreras med exemplet *inget byfåneri här inte* (Parole). Det är denna konstruktion, ”*ingen*¹ + N' + AdvP/PP + *inte*”, alternativt representerad som $s[{}_s[[_{ingen} N'] [AdvP/PP]] [inte]]$ (beteckningarna på leden i denna representation får sina förklaringar nedan), som analyseras i den här inlämningsuppgiften. Jag benämner den fortsättningsvis *NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen*. Valet föll på denna negationsdubbleringskonstruktion dels för att den, skall det visa sig, uppvisar intressanta idiosynkratiska drag, dels för att den har en förhållandevis stabil syntaktisk struktur.

De konstruktioner med finaldubblat *inte* som jag redovisat ovan har jag främst funnit genom att söka i Språkbanken, framför allt i Parole-korpusen. Eftersom finaldubblat *inte* vanligen föregås av komma-tecken och normalt följs av stort skiljetecken, ofta utropstecken, har jag sökt efter *<inte + meningsavslutande skiljetecken>*, *<skiljetecken + inte>*² och, för säkerhets skull, *<inte + skiljetecken>*; konstruktionen kan ju t.ex. ingå i en anföring, t.ex. *inga problem här, inte, sa hon*. Trots sin talspråkliga karaktär är negationsdubbleringskonstruktionen inte särskilt svår att finna i Parole. De flesta exemplen är hämtade ur skönlitteratur.

NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen kan ofta parafraseras med satsform, t.ex. *det finns ingen spelad glädje här inte*, motsvarande *ingen spelad³ glädje här inte* (Parole). Innebörden är här åtminstone skenbart bibehållen. Detsamma gäller utan den optionella finala negationen, t.ex. *ingen spelad glädje här*. Dessa konstruktionsvarianter kommer jag emellanåt att använda mig av när jag analyserar NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen.

I det följande ges först en översikt över något av det som har skrivits om finaldubblat *inte* och därefter följer analysen.

2. Grammatisk översikt

Inte mycket har skrivits om NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen i grammatiska beskrivningar och inget står heller att läsa om den i

¹ *Ingen* inkluderar även böjningsformerna *inget* och *inga*.

² Denna söksträng genererar även skiljetecken + mellanslag + *inte*.

³ Som synes kan N ta fler bestämmingar än *ingen*. Därav N', *inte* N, i representationen.

konstruktionsordböcker som *Svenskt språkbruk* (2003), så jag redogör här främst för vad som sägs i *Svenska Akademiens grammatik* (SAG). SAG (4:451f.) berör kortfattat främst finaldubblerat *inte* till huvudsats, och klassificerar detta som ett finalt annex, sidoordnat med och placerat utanför den inre satsen. Annexet upprepar negationen och satsen har därför ”samma negerande betydelse även utan annexet”.

Negationsdubbleringen, skriver SAG, anger att propositionen är aktuell i talsituationen. ”Dubbleringen [...] skapar därmed vid påstående-betydelse gärna en föreställning om att någon skulle ha hävdats motsatta sakförhållandet”. Det negerade alternativet framställs vidare som ”självtklart”.

Beträffande NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen, samt konstruktionen ”*inte X inte*” (se ovan), skriver SAG kort att dessa räknas som huvudsatsequivallenter och elliptiska satser.¹ Av detta följer att de inte utgör satsled och att de bär språkhandling (SAG 4:817).

3. Grammatisk analys

NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen består av ett kongruensböjt negerande pronomen, *ingen/inget/inga*, en substantivfras, en adverbfras (alternativt, men betydligt mindre ofta, prepositionsfras) och ett negerande adverb, *inte*, som upprepar den negerande betydelsen (dvs. det korresponderar med ett led) i den inre satsen. Det senare är specifikt för NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen; prototypiskt korresponderar ju *inte* inte med några andra led.

Leden i NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen är vad gäller den inre satsen mer eller mindre lika nödvändiga, och de är också ordningsföljds-mässigt fixerade. Det yttre ledet är som nämnts optionellt, men liksom de andra leden är det fixerat när det väl används. Nedan ges en illustration av de nämnda egenheterna.

- (2) a. Inget sjušovande där inte. (Parole)
 b. Inget sjušovande där.
 c. *Sjušovande där inte.
 d. ?Inget sjušovande inte. [acceptabel med kontrasterande tryck på N']
 e. *Sjušovande inte.
 f. *Där inget sjušovande inte.

¹ Denna underindelning av icke satsformade meningar är inte särskilt relevant här. Indelningen har främst att göra med i vilken utsträckning subjekt och/eller finit verb kan suppleras så att konstruktionen kan parafraseras med full huvudsats.

g. *Inget sjušovande, inte, där.

h. *Inte, inget sjušovande där. [acceptabel när *inte* = 'ingalunda']

Konstruktionen tar svårligen mellanliggande led (3), och *inte* negerar inte egna led (4):

- (3) ?Inget läskedrycksblask där i går kväll, inte!
 (4) *Inget läskedrycksblask där inte något! [dvs. utan paus mellan *där* och *inte*]

Till skillnad från *ingen*, som verkar relativt opåverkat av att ingå i NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen (*ingen* + N' har ju i huvudsak kvar sin prototypiska funktion), har *inte* uppenbarligen inte samma funktion som det prototypiskt har: att negera en sats eller ett satsled. I vanliga fall ändras ju dessutom den negerande betydelsen om *inte* tas bort, vilket inte sker i NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen. Denna egenhet torde vara ett av de tydligaste syntaktiska särdragen hos NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen (och övriga *inte*-dubblande konstruktioner); *inte* står ju vanligen inte isolerat och sidoordnat utanför den inre satsen, vilken där-till redan är negerad.

Den dubblade negationen måste vidare vara *inte*:

- (5) Inget sjušovande där, {inte/??icke/*ej/*ingalunda}.

Att *icke*, *ej* och *ingalunda* alstrar ogrammatikalitet kan naturligtvis delvis ha att göra med att dessa hör hemma i formellare eller äldre skriftspråk. Det viktigaste att konstatera är dock att *inte* inte betar sig som ett prototypiskt adverb här: som exempelvis satsnegation kan ju *inte* vanligen bytas ut mot ett synonymt uttryck.

Påståendet ovan, att pronomenet *ingen* är opåverkat av konstruktionen, är förvisso inte riktigt sant. Även detta är mer eller mindre fixerat: *ingen* kan t.ex. svårligen parafraseras oprovocerat (jfr ?*Inte något sjušovande där, inte*). Pronomenet *ingen* och finaldubblade *inte* är alltså mer eller mindre fasta i NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen, och därför tillåter konstruktionen inte tänkbara kreativa användningar av nedanstående typ:

- (6) *Många plastmuggar där, alltid! [Jfr med en annan konstruktion med *alltid* efter den inre satsen: *Nog finns det plastmuggar där, alltid.*]

3.1. Identifikationsramsutvidgning: betydelse hos adverbena här och där

SAG (4:825) berör NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen i en fotnot. Man skriver att adverbfrasen i strukturen *ingen X {här/där} inte* utgörs av, som synes i representationen, *där* eller *här*. Mina korpusökningar ger förvisso exempel på att språkbrukarna är kreativare än så; exempelvis används prepositionsfraser med rumsbetydelse, t.ex. *Inget läskedrycks-blask hos oss inte!* (Parole), eller, kanske någon gång, adverb med tidsbetydelse (empiriskt underlag saknas här), men mina korpusökningar visar att det typiska obestriddigen är att använda rumsadverbena *här* och *där* i NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen.

Att något finns *här* eller *där* betyder normalt att referenten är positionerad i talsituationen (och orienteras i förhållande till talaren), och alltså borde vara identifierbar på platsen för yttrandet. Detta är dock inte alltid giltigt för NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen, som ofta kräver något annorlunda identifikationsramar. Jämför t.ex. (7) nedan.

- (7) Det är således att stiga upp i ottan, dricka lite mineralvatten, tvinga i sig gröt, plåstra fötterna och fram mot halv två äta rikligt med pasta i en tunn tomatsås – *inget fett där inte*. (GP 04; min kursivering)

I ovanstående exempel är identifikationsramen hos AdvP utvidgad. Förvisso indikeras att fett finns utanför talarens utrymme, dvs. *där*, men meningen kan knappast tolkas bara som att fett inte står att finna på en tallrik som finns utanför talarens fysiska utrymme. Mer om denna nedan.

4. Pragmatik

Alla sorters substantiv verkar kunna ingå i NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen. Det finns dock en viss skillnad i innebörd beroende på typ av substantiv. Betrakta t.ex. (8) nedan.

- (8) a. Inga hus här, inte!
b. Inga fördomar här, inte!

Exempel (8b) illustrerar hur NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen med vissa negativt laddade abstrakta substantiv otvetydigt ger ironisk betydelse. Jämför t.ex. med satsparafrasen *det finns inga fördomar här*, som förhållandevis neutralt anger det faktiska sakförhållandet.

Substantivfrasen i NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen är speciell i det att den sällan tidigare är nämnd i kotexten.¹ Därmed används inte anaforer utan vidare. Studera (9) nedan.

- (9) a. Inga goa gubbar där, inte. (Parole)
b. ?Inga såna där, inte. [Jfr med satsform: *Det finns inga såna där, inte.*]
c. *Inga där, inte. [Jfr med satsform: *Det finns inga där, inte.*]

Notera att yttrandena i (9b–c), även om de goa gubbarna nämns tidigare, är mer eller mindre ogrammatiska. Jämför med den åtminstone intuitivt möjliga situationen nedan.

- (10) A: Det finns många goa gubbar i Göteborg.
[B ringer en vän som varit i Göteborg och som meddelar att det inte finns några goa gubbar där. Efter samtalet rapporterar B till A:]
B: Inga {goa gubbar/?såna/*Ø} där, inte. [Jfr med satsform: *Det finns inga {goa gubbar/såna/Ø} där, inte.*]

Förklaringen torde vara att substantivfrasen i NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen normalt inte har någon inomspråklig koppling till någon föregående substantivfras, utan till ett utomspråkligt antagande (mer om detta nedan).² Därmed saknas naturligen anaforiska omskrivningsmöjligheter. När substantivfrasen *är* nämnd i tidigare kotext, som i (10) ovan, kan en förklaring till att anafor inte kan användas vara att detta är ett arv från den prototypiska användningen, som illustreras i exempelvis (7) ovan.

4.1. Språkhandling

NP+AdvP/PP+inte-konstruktionen uttrycker ungefär samma språkhandling som en parafra med satsformad mening utan negationsdubbling, dvs. ett påstående, eller närmare bestämt, som SAG (4:825) skriver, en

¹ Detta är ett antagande som bygger på introspektion eftersom empiriskt underlag saknas här. Detta kan bero på att den textmassa jag genomgått (Språkbanken och Google) innehåller dialog i rätt liten utsträckning, vilket innebär att talaren oftast är en och samma. Att samma talare först nämner ett sakförhållande för att därefter neget det är ovanligt.

² Inte heller i den kotext som (9a) hämtats från är substantivfrasen tidigare nämnd: *Stockholmarna har inte tid, eller råd. Eller kanske lust. Inga goa gubbar där, inte.* (Parole)

”sammanfattande kommentar till en situation” (notera för övrigt att NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionens besläktade konstruktion utan *inte* även kan ha uppmaningsbetydelse, t.ex. *inga mössor här* ’här använder vi inte mössor’). Dock utmärker sig NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen pragmatiskt i det att den till någon del är expressiv: den uttrycker en sorts känslomässig reaktion på ett sakförhållande. NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen används för att ange att det förhållande som beskrivits tidigare (om en sådan kontext föreligger) inte är rimligt, eller, som jag nämnde ovan, för att skapa en föreställning om att någon skulle ha hävdad det motsatta sakförhållandet (eller åtminstone att det motsatta sakförhållandet är en möjlighet; mer om detta nedan). Man skulle alltså kunna betrakta hela konstruktionen som ett pronominent uttryck som i vissa användningar syftar tillbaka på den föregående kotexten eller, i normala fall, på en föreställning eller ett antagande.

4.2. Några jämförelser

För att ådagalägga förhållandet mellan NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen och kontexten, men också liknande konstruktioner, ger jag nedan några exempel på dels NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen, dels likartade konstruktioner. Betrakta (11) och (12).

- (11) A: Plastmuggarna står i köksskåpet.
 [B, som vet att plastmuggarna saknas där och som vill uttrycka självklarheten i detta, öppnar köksskåpet och noterar avsaknad av plastmuggar och meddelar A:]
 B₁: Det finns inga plastmuggar där.
 B₂: Inga plastmuggar där inte. [bättre]
- (12) A: Kolla om det finns några plastmuggar i köksskåpet.
 [B öppnar köksskåpet, noterar avsaknad av plastmuggar och vill på ett neutralt sätt informera A om tillståndet.]
 B₁: Inga plastmuggar där inte.
 B₂: Det finns inga plastmuggar där. [bättre]

I de fall B använder NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen som svar i de av mig komponerade exemplen (11) och (12), fungerar yttrandet som synes som ett slags opposition mot ett hävdad sakförhållande. I (11) hävdar A att plastmuggarna finns i köksskåpet, medan den i (12) inte gör det. Replikerna på A:s uttalande i (12) bör därför vara neutralt, vilket endast satsparafras utan finaldubbling är. Med denna är den negerande betydelsen oförändrad, men oppositionen mot att det motsatta

sakförhållandet skulle vara hävdad är inte lika stark. Därför fungerar NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen bättre som kommentar i (11) än i (12), som bl.a. på grund av att talaren inte har några förväntningar på sakförhållandet, därför helst använder ett påstående som inte ställer några särskilda krav på detsamma.

En annan skillnad mellan NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen och den satsformade parafrasen är att NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen, till skillnad från satsparafrasen, fungerar som en sammanfattande kommentar. Därmed kan ytterligare en anledning till att satsparafras fungerar bättre än NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen i (12) vara att en sammanfattande kommentar som en replik på en uppmaning, att kolla om plastmuggar finns i köksskåpet, torde vara ett kommunikativt maximbrott, eftersom syftet i ett dylikt sammanhang främst borde vara att ge information om situationen.

Jämför med (13) nedan, i vilken referenten inte omnämns i kotexten.

- (13) – Vi har varit här varje år, berättar Inga-Märta, som dukat upp med både kaffekoppar och assietter i Gröna Anna-poslin [sic]. Inga plastmuggar där inte. (Parole)

NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen framhäver i (13) tydligt att talaren ser sakförhållandet som självklart (vilket den ju inte gjort med satsparafras): dukar man upp med Gröna Anna är det självklart att inte använda plastmuggar.

Vid tolkningen av (13) observeras också att negationsdubblingen anger att propositionen är aktuell och därmed skapar en föreställning att det motsatta sakförhållandet ligger i talsituationen. Det motsatta sakförhållandet måste på något sätt vara en möjlighet, t.ex. på grund av att talaren, som i det här fallet, tidigare ägt plastmuggar eller, om den inte gjort det, att den på grund av andra omständigheter lika gärna kunnat duka med plastmuggar, för att konstruktionen skall kunna användas.

Adverbet *där* syftar i (13) sannolikt inte (åtminstone inte enbart) på den konkreta plats på vilken kopporna befinner sig, utan även på talarens egendefinierade, möjligen abstrakta, utrymme, t.ex. själva dukningssituationen (jfr den i sammanhanget mindre gångbara *inga plastmuggar på Inga-Märtas bord inte*, där befintligheten anges i förhållande till ett tydligt avgränsat konkret rum). Notera att tolkningen av *där* utan finaldubbling *inte* och med satsparafras i (13) blir konkretare; adverbet betyder då snarare ’på den där platsen’.

Egenheten att identifikationsramen normalt definieras av talaren, är alltså ett drag som är typiskt för NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen

(även om den inte är ensam om detta), och kan även illustreras med ett exempel i vilket rummet är klart ospecificerat:

- (14) Han är våran mest uthålliga spelare, snabbast, skjuter hårdast, har bäst spänst. Ingen tvekan där inte. (GP 04) [*där* = möjl. hos honom under match]

4.3. Prosodi

Man avskiljer inte *inte* från den egentliga satsen prosodiskt, trots att det ofta föregås av kommatecken, och *inte* har inte heller i övrigt någon påfallande avvikande prosodi om man jämför med *inte* i prototypisk användning.

Till skillnad från prototypiskt *inte* kan dock *inte* i NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen knappast betonas. Detta torde delvis vara ett resultat av att den negerande betydelsen redan är uttryckt (av *ingen*), och den är därmed, för att använda informationsstrukturell terminologi, redan känd. Jämför *inte* i prototypisk användning i (15a) med *inte* i NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen i (15b).

- (15)a. Några spöken finns det INTE¹ (här)!
b. ??Inga spöken här, INTE!

En annan förklaring skulle kunna vara att *inte* i NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen, till skillnad från *inte* i prototypisk användning, ej har som uppgift att negera på vanligt sätt, vilket också antyds av den för konstruktionen speciella placeringen av ledet, utan har en för konstruktionen specifik uppgift: att t.ex. ge yttrandet en opponerande vad-var-det-jag-sa- eller en sanna-mina-ord-anstrykning.

I anslutning till detta kan nämnas att NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen är rätt kräsen även i övrigt vad gäller emfas:

- (16) ??Inga SPÖKEN här inte (men väl RÄTTOR)!

I NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen ligger betoningen som synes normalt fixerad på adverbfrasen i den inre satsen (för övrigt på samma sätt som i satsparafra: *det finns inga spöken HÄR inte*), varför betoning utan större svårigheter kan ges kontrasterande adverbial:

¹ Kapitälér anger att satsledet är betonat.

- (17) Inga spöken HÄR inte, men kanske I KÄLLAREN.

Med detta sagt kan konstateras att det sannolikt inte främst är informationsstrukturella motiv som ligger bakom användningen av NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen. Att en negerad nominalfras inleder en konstruktion med tematisk information är inget specifikt för NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen. AdvP-platsen i den inre satsen är inte heller någon ledposition som kan sägas vara särskilt unik för NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen; meningsavslutande betonade adverbfraser finns det gott om. Det är snarast de tidigare nämnda dragen hos konstruktionen som föranleder dess användning. Några av dessa summeras i nästa avsnitt.

5. Varför finns NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen?

NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen fyller vissa språkliga luckor och disambiguerar vissa flertydigheter hos liknande konstruktioner, framför allt den negerade satsformade meningen. Nedan ges några karakteristika, som även sammanfattar denna inlämningsuppgift.

Exempelvis kan den negerade satsformade meningen {*Det finns/Vi har*} *inga plastmuggar där* bl.a. användas för att

- neutralt deklarerar att plastmuggar saknas på den aktuella platsen (t.ex. ge ett svar på frågan *Finns det några plastmuggar i skåpet?*)
- opponera på ett hävdande av det motsatta sakförhållandet (t.ex. ge en kommentar till uppmaningen *Hämta plastmuggarna som står i skåpet*)
- uttrycka ett sakförhållande som talaren förväntat sig eller anser vara självklart
- uttrycka sig i skriftspråk med förhållandevis neutral stilnivå
- i viss utsträckning framhäva ett annat led än AdvP
- förlägga skeendet till ett avgränsat konkret rum.

Konstruktionen fungerar dock mera sällan som expressiv sammanfattande kommentar och mindre ofta än NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen för att uttrycka ett sakförhållande som talaren förväntat sig eller anser vara självklart.

Med NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen, t.ex. i form av *Inga plastmuggar här inte*, begränsas användningen. Med detta uttryck kan talaren

- **inte** (helt) neutralt deklarerar att plastmuggar saknas på den aktuella platsen (t.ex. ge ett mer eller mindre rent informativt svar på frågan *Finns det några plastmuggar i skåpet?*)
- opponera på ett hävdande av det motsatta sakförhållandet (t.ex. ge en sammanfattande kommentar till uppmaningen *Hämta plastmuggarna som står i skåpet*)
- **inte** uttrycka en proposition som inte är aktuell i talsituationen, (alltså, som Lambrecht 2004:182 uttrycker det, som inte har ”cognitive accessibility in the discourse”)
- uttrycka ett sakförhållande som talaren förväntat sig eller anser vara självklart
- **inte** uttrycka sig i skriftspråk med förhållandevis neutral stilnivå
- **inte** framhäva ett annat led än AdvP
- **inte** alltid förlägga skeendet till ett avgränsat konkret rum (det är åtminstone mer regel än undantag att NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen utvidgar identifikationsramarna)
- ge en (lätt expressiv) sammanfattande kommentar.

Därtill disambiguerar NP+AdvP/PP+*inte*-konstruktionen den besläktade konstruktionen utan *inte* (t.ex. *inga plastmuggar här*), som även kan fungera som en uppmaning (dvs. exempelvis med betydelsen ’använd inte plastmuggar här’).

Som synes tar jag i det ovanstående främst hänsyn till det språkliga uttrycket; naturligtvis går det i många fall att disambiguera innebörden med hjälp av kontext och prosodi. Något som knappast går, däremot, är att förutsäga konstruktionens betydelse utifrån dess ingående delars betydelser – en typisk CxG-konstruktion med andra ord, åtminstone enligt Goldbergs definition från 1995 (Goldberg 1995).

Litteratur

- Goldberg, Adele 1995. *Constructions. A construction grammar approach to argument structure*. Chicago/London: The University of Chicago Press.
- Lambrecht, Knud 2004. Information structure and formal structure in constructions. I: Fried, Mirjam & Jan-Ola Östman (eds.), *Construction grammar in a cross-language perspective*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

- SAG 1–4 = Teleman, Ulf, Staffan Hellberg & Erik Andersson 1999. *Svenska Akademiens grammatik*. Del 1–4. Stockholm: Svenska Akademien & Norstedts.
- Svenskt språkbruk. Ordbok över konstruktioner och fraser* 2003. Stockholm: Svenska språknämnden och Norstedts ordbok.
- Thorell, Olof 1973. *Svensk grammatik*. Andra upplagan. Stockholm: Esselte.